

**Vårt Gävle – Tillsammans
för jämlikhet, trygghet,
nya jobb och nya
möjligheter.**

Socialdemokraterna i Gävles valprogram
2022–2026

Innehållsförteckning

Tillsammans för jämlikhet, trygghet, nya jobb och möjligheter	4
Jämlika uppväxtvillkor för barn- och unga.....	5
<i>Gör upp med marknadsskolan och stoppa vinstjakten .....</i>	<i>6</i>
<i>Återta kontrollen över skolans utveckling .....</i>	<i>6</i>
<i>Skapa en jämlik kunskapsskola .....</i>	<i>7</i>
<i>Våra jämlikhetslöften .....</i>	<i>7</i>
I förskolan läggs grunden för framtiden	7
Grundskola med kunskap och studiero i centrum	8
En gymnasieskola som förbereder för vuxenlivet	10
En rik fritid för alla barn- och unga	11
Bryt bostadsbrist och bostadssegregation genom bostäder för alla.....	12
<i>Bryt segregationen .....</i>	<i>12</i>
<i>Ökat bostadsbyggande .....</i>	<i>13</i>
<i>Våra jämlikhetslöften .....</i>	<i>14</i>
<i>Alla ska ha ett eget hem.....</i>	<i>14</i>
Ökat bostadsbyggande när Gävle växer.....	15
Levande stadsdelar med goda kommunikationer.....	16
Fler jobb och lägre arbetslöshet	18
<i>Full sysselsättning .....</i>	<i>19</i>
<i>Alla jobb ska vara schyssta .....</i>	<i>20</i>
<i>Fler jobb ska vara gröna jobb .....</i>	<i>21</i>
<i>Våra jämlikhetslöften .....</i>	<i>22</i>
Fler jobb i Gävle.....	22
Omställning och livslångt lärande	23
Plikt och rätt för att bryta långtidsarbetslösheten	25
Återta kontrollen för schyssta villkor på Gävles arbetsmarknad	26
En äldrevänlig kommun för trygghet genom livet.....	28
<i>Högre pensioner.....</i>	<i>28</i>
<i>En äldreomsorg i världsklass.....</i>	<i>29</i>

<i>Våra jämlikhetslöften</i>	30
En mer äldrevänlig kommun	30
Goda arbetsvillkor för äldreomsorgens medarbetare	31
Mer nära vård och omsorg	33
Trygghet, tillit och framtidstro i hela kommunen	34
<i>Bryt den geografiska ojämlikheten</i>	34
<i>Kraftsamling mot kriminaliteten</i>	35
<i>Bekämpa mäns våld mot kvinnor</i>	36
<i>Våra jämlikhetslöften</i>	37
En kommun som håller ihop.....	37
En mer nära socialtjänst	38
Trygghet i en kommun fri från våld	40

Tillsammans för jämlikhet, trygghet, nya jobb och möjligheter

Det finns mycket att vara stolt över med Gävle. Vår starka historia av industri, handel och sjöfart som lägger grunden för vår utveckling än idag. Vår omställningsförmåga som visat sig när marknadskrafterna lagt ner industrier och företag. Civilsamhällets kraft. Näringslivets utveckling och kraft. Att Gävle genom medvetna satsningar är en kommun i tillväxt som blir alltmer attraktivt där fler vill bo, jobba och etablera sitt företag. Det bidrar till att vi kan bygga ut välfärden när Gävle är i en stark omvandling med rekordhögt byggande av fler förskolor, skolor, äldreboenden, nya bostadsområden och nya områden för företagsetableringar. Våra höga klimat- och miljöambitioner gör att vi skapar fler gröna jobb och möjligheter.

Men det finns också problem att ta itu med, problem som både uppdagats och förstärkts under pandemin. Vi behöver bryta den höga arbetslösheten som bitit sig fast, bekämpa den ojämlikhet, den otrygghet, de klyftor och den segregation som drar isär vår kommun och håller människor tillbaka. Samhället behöver ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärd och skola. Gävles invånare ska leva i trygg förvisning om att välfärden finns där när vi behöver den utan att riskkapitalisterna kan plundra våra gemensamma tillgångar. Ett starkt näringsliv behövs i vår kommun men det gynnar inte skattebetalarna att leka affär med människors välfärdsbehov. Där ser vi en skillnad. Det är Gävlebornas välfärdsverksamheter och tillgångar vi ska värna och utveckla, inte företagets vinster vi ska maximera. Därför måste marknadsexperimenten bekämpa.

Det ska vara ordning och reda i skolan, sjukvården och äldreomsorgen. De som arbetar i välfärden förtjänar hela samhällets respekt och ska ha goda arbetsvillkor, bra löner och en pension som går att leva på. Det kan vi bara åstadkomma om alla våra gemensamma resurser går till just detta. Att konkurrera med dåliga villkor, lägre löner och deltider är orättvis moderat högerpolitik, inte vägen framåt enligt oss socialdemokrater. Att sälja ut våra gemensamma egendomar för kortsiktiga vinster gör bara

moderater. Inte socialdemokrater. Företagens vinst(m)aximering eller Gävlebornas (s)amhällsnyttomaximering. Där står konflikten i valet.

Vi tror på samarbete och på gemensamma lösningar där det starka samhället står sida vid sida med civilsamhället och alla människor som med sitt engagemang vill bidra till ett bättre Gävle. Samhällsproblemen ska lösas – inte utnyttjas för att splittra och söndra mellan människor. Vi har de senaste fyra åren lett ett historiskt blocköverskridande majoritetsstyre och visat att ett gemensamt och brett samarbete över de traditionella blockgränserna skapar stabilitet i en orolig omvärld. Socialdemokraterna är fortsatt en garant för ett stabilt politiskt styre i Gävle framför en blåbrun röra och politiskt kaos som bara skulle skada Gävles utveckling.

Mot vår politik för framtidstro, tillit, nya jobb, nya möjligheter och gemenskap står ett högerkonservativt block som saknar respekt för det unikt svenska; gemensamt finansierad välfärd för alla, jämställdhet, allas rätt till trygghet och en djupt rotad känsla för rättvisa och ansvar. Moderaterna och Sverigedemokraterna vill angripa vanliga löntagare, sälja ut och privatisera Gävlebornas gemensamma tillgångar, öka ojämlikheten och de saknar dessutom en långsiktig plan som bryter segregationen och stärker välfärden. För deras samhälle och välfärd är bara till för vissa och det går i deras Sverige och Gävle att köpa sig fördelar. Men det finns en annan väg.

Vi ska visa varandra respekt och bygga ett starkare samhälle tillsammans. Att vara nöjd ligger helt enkelt inte i vårt DNA Vi vet att vi i Gävle alltid vill och kan bättre.

Jämlika uppväxtvillkor för barn- och unga

I vår barndom läggs grunden för resten av våra liv. Barn ska få växa upp som jämlingar och alla barn ska ha en trygg uppväxt; fysiskt, psykiskt och ekonomiskt. Ojämlikhet under vår uppväxt försämrar våra livschanser och påverkar hela livet. Hur resursstark en familj är påverkar uppväxt- och boendemiljö, barnets utveckling och möjlighet att kunna få stöd att hantera svårigheter som barnet möter. På så vis tenderar utsatthet att gå i

arv och förstärkas mellan generationer. Den som accepterar stora klyftor mellan vuxna, accepterar därmed stora klyftor mellan barn. Vi vill prioritera politiska beslut som stärker jämlikheten tidigt i livet.

Gör upp med marknadsskolan och stoppa vinstjakten

Skolornas drivkraft ska vara att förmedla kunskap och att varje elev utvecklas till kunniga, demokratiska och självständiga medborgare. Dagens marknadsstyrning leder i stället till att elever reduceras till kunder, att lärarrollen devalveras, och att betygsinflationen eskalerar.

Skolsystemet befäster och ökar klyftorna i samhället i stället för att motverka dem. Ska kunskapsresultaten fortsätta uppåt och Sverige återfå en av världens bästa och mest jämlika skolor, behöver varje skola ha fokus på kunskap och bildning och samhället ta tillbaka kontrollen över skolans utveckling. Vi socialdemokrater vill förbjuda vinstuttag ur skolan. Lagstiftningen ska ändras så att de skattemedel som vi gemensamt investerar i skolan också går till skolan, och att alla elevers skolgång säkras.

Återta kontrollen över skolans utveckling

Elever ska kunna välja skola, men skolor ska inte kunna välja elever. En gemensam antagning i offentlig regi ska införas till alla skolor och kötid ska inte få vara ett urvalskriterium. Syskonförturen ska säkras så att familjer får en hållbar vardag. Oberoende skolinformation ska finnas tillgänglig inför skolvalen och glädjebetyg ska motverkas.

Idéburna friskolor ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att driva skolor, givet att de uppnår kvalitetskraven. Olämpliga aktörer ska inte få ta hand om våra barn och unga. Ägar- och ledningsprövning ska skärpas så att skolor vare sig kan drivas eller ta emot resurser från aktörer med kopplingar till kriminalitet eller extremism. Skolor och känslig elevinformation ska säkras från att kunna tas över på ett sätt som hotar Sveriges säkerhet eller enskildas integritet. Insyn och transparens ska öka genom att offentlighetsprincipen och meddelarfriheten ska gälla för alla huvudmän.

Skapa en jämlik kunskapsskola

För att bryta ojämlikheten bör staten ta ett större ansvar för utvecklingen. Statliga myndigheter ska finnas närvarande regionalt för att kunna stödja skolor och huvudmän lokalt, inte bara kontrollera. Likvärdighetsbidraget ska fortsätta att byggas ut och även omfatta gymnasieskolan, så att mer resurser går till de skolor som behöver dem bäst.

Grundläggande för att skapa en jämlik kunskapsskola är att vända på varje sten för att bryta segregationen. Inga politiska beslut ska fattas som bidrar till ökad skolsegregation. Kommuner ska ha veto vid etableringar av friskolor. Det offentliga ska säkerställa att etableringar inte bidrar till segregation, att hänsyn tas till arbetsmarknadens behov, och att det ges förutsättningar att planera långsiktigt. Ett skolpliktsavdrag ska införas så att de kommunala skolorna kompenseras för det större samhällsansvar de har. En livskraftig demokrati förutsätter att barn med olika erfarenheter möts. Alla skolhuvudmän ska arbeta för att skolan ska vara en mötesplats för elever med olika bakgrund. Konfessionella friskolor ska förbjudas, kunskap och inte religion ska stå i centrum i skolan.

Våra jämlikhetslöften

I förskolan läggs grunden för framtiden

En bra förskola för alla är en grundsten för jämlikhet. De små barnens lust och möjligheter att lära ska tas tillvara, samtidigt som förskolan ska fortsätta att kännetecknas av både lek och lärande. Förskolan ger alla barn – oavsett andra förhållanden – en tryggare, mer lärorik och mer stimulerande uppväxt. Socialdemokraterna vill av dessa skäl att allmän förskola ska införas från 2 års ålder. Barngrupperna ska inte vara större än att alla barn blir sedda av personalen och får en trygg omsorg i en pedagogisk miljö. För att lyckas med målet om minskade barngrupper måste mer pricksäkra insatser genomföras i varje rektorsområde utifrån varje förskolas förutsättningar. När förskoleplatserna i Gävle fortsätter att byggas ut ska det bidra till att glesa ut barngrupperna där behoven är som störst.

Barnomsorgen på obekvämlig arbetstid genom nattis ska värnas för de föräldrar som behöver den. Barn till föräldralediga och arbetssökande har idag inte rätt till lika många timmar på förskolan per vecka jämfört med barn som har föräldrar som arbetar. Vårt mål på sikt är att alla barn, oavsett föräldrarnas ställning på arbetsmarknaden ska ha lika tillgång till förskolan.

Förskolans medarbetare ska ha en god arbetsmiljö och möjlighet att utvecklas i sitt yrke. Fler ska kunna kombinera arbete med möjlighet att få studera och utveckla sin kompetens på arbetstid. Det är en viktig pusselbit för att fler medarbetare ska ges möjlighet till kompetensväxling. Alla barn ska mötas av svensktalande personal och arbetet för fler yrken i förskolan som kan avlasta förskollärare och barnskötare ska växlas upp.

Vi vill:

- Införa ett förskolelyft som ger de medarbetare som behöver möjlighet att studera till barnskötare eller förskollärare på betald arbetstid.
- Barngrupperna inom förskolan behöver minska där behoven är som störst genom att investera i fler och utbyggda förskolor.
- Alla barn ska mötas av svensktalande personal, de medarbetare som behöver ska ges tillgång till utökad språkutbildning.
- Pedagogisk omsorg ska finnas för de föräldrar som efterfrågar det, men de lokala riktlinjerna behöver uppdateras för att inte riskera att skattefinansierad verksamhet bidrar till ökad segregation eller sämre språkutveckling hos barnen.
- Möjliggöra eget tillagningskök för matlagning direkt på varje förskola.

Grundskola med kunskap och studiero i centrum

Skolan är grundläggande för att utjämna olika förutsättningar och skapa lika möjligheter för alla att nå sin fulla potential. Alla elever i Gävles skolor ska må bra och trivas i skolan. Varje barn ska bli sedd och varje lärare ska ha tid och kraft att ge eleverna den kunskap och bildning de behöver i livet. Genom fokus på kunskapsuppdraget, mer personal i skolan och fler

utbildade lärare med bättre förutsättningar. Elever ska få mer tid så att man kan nå längre genom bättre studiero, tidiga stödinsatser och en förlängd skolplikt. Varje barn ska mötas av höga förväntningar och en tro på att de kan lyckas. Kunskapskraven ska vara tydliga, betygssystemet rättvist och ordningsreglerna väl kända. Gävle ska bli en av Sveriges bästa skolkommuner och de höga ambitionerna för skolan och arbetet för högre skolresultat vill vi ska fortsätta.

Extra utmaningar ska ges till de som kan gå före, genom förbättrade möjligheter att läsa på en mer utmanande nivå. Under mandatperioden har kunskapsresultaten i Gävles skolor ökat, men pojkars resultat är generellt lägre än flickors. Särskilda insatser ska göras för att fortsätta att höja också pojkars skolresultat. Elever med funktionsnedsättning ska ges bättre möjlighet att läsa delar av sin anpassade utbildning inom ramen för den ordinarie grund- och gymnasieskolan.

Varje elev som behöver mer tid för lärande genom lovskola och läxhjälp ska garanteras det och det förebyggande arbetet för att motverka att elever blir hemmasittare ska utvecklas, liksom stöd till föräldrar. Ingen elev ska halka efter eller hållas tillbaka. Elever och föräldrar ska kunna vara trygga med att samverkan mellan skolan, elevhälsan, vården och socialtjänsten fungerar sömlöst så att de kan fokusera på hälsa och skolgång, inte byråkratiska hinder. Vi vill också fortsätta stärka och utveckla en modern och tillgänglig elevhälsa för alla elever, oavsett vilken skola eleven går på.

Alla pedagoger i skolan ska ha kunskap om hur man säkerställer att varje elev får det stöd och de anpassningar som behövs, oavsett om eleven har en särskild diagnos eller inte. Arbetet behöver utvecklas för att alla lärare ska kunna upptäcka behov av anpassning, var de kan vända sig och ges tillgång till resurser. Fler speciallärare och specialpedagoger behöver också utbildas och anställas. Fler kommunala resursskolor och särskilda undervisningsgrupper ska finnas för de elever som har ett särskilt stort behov av stöd där den reguljära skolan inte passar, och ingen elev ska lämna grundskolan utan gymnasiebehörighet. Språket är nyckeln till all annan kunskap. Varje elev ska mötas av höga förväntningar på att lära sig god svenska, oavsett vem man är eller vilket språk man talar hemma.

En gymnasieskola som förbereder för vuxenlivet

I gymnasiet tar man de stora stegen ut i vuxenlivet. Valen blir fler, förväntningarna tydligare och möjligheterna större. Vi måste göra mycket mer för att fler elever ska nå en gymnasieexamen, och göra det på utsatt tid. Nya och mer flexibla vägar till en gymnasieexamen behöver också införas där grundskoleämnen läses parallellt. Möjligheten att läsa ett nationellt yrkespaket som leder till jobb ska öka. Yrkesutbildningarnas status ska höjas genom att yrkescollege, lärlingsutbildningar och branschskolor vidareutvecklas och att arbetsmarknadens behov ges större vikt vid utbildningarnas utformning. Alla yrkesprogram ska vara utformade för att ge grundläggande högskolebehörighet.

Vi vill att gymnasieskolan ska göras obligatorisk och skolplikten förlängas till 18 års ålder. Utbildning behövs för varje människas utveckling. Men om det inte också speglar samhällets och arbetsmarknadens behov leder det till att fler inte kommer att kunna försörja sig, och att välfärden blir sämre för alla.

Skolan bärs av lärarna. För att läraryrket ska fortsätta att bli mer attraktivt ska lärare få mer tid till sitt kärnuppdrag – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Därför behövs en utökning av andra tjänster i skolan för att avlasta lärarna från andra uppgifter och fler åtgärder som minskar administrationen. Fler lärare ska utbildas genom utökade satsningar på läraraspiranter med möjlighet att kombinera studier med arbete.

Vi vill:

- Införa frukost i skolan där skolresultaten är lägre och behoven större för att alla elever oavsett hemförhållanden ska kunna få de bästa förutsättningarna att ta sig an skoldagen.
- Alla barn- och unga ska ha god tillgång till elevhälsan, oavsett vilken skola eleven går på. Vi vill därför stärka och utveckla en modern elevhälsa med fler kompetenser och ökad tillgänglighet för en mer nära elevhälsovård i nära samverkan med Region Gävleborg.

- Prioritera resurser till skolorna för barn- och ungas behov av särskilt stöd och fler speciallärare och specialpedagoger. Vi vill även utreda behovet av fler kommunala resursskolor.
- Växla upp arbetet med breddad rekrytering och fler lärarassistenter för att frigöra tid för lärarna till sitt kärnuppdrag.
- Alla skolor ska vara en trygg plats för både elever och anställda. Det ska råda nolltolerans mot droger och samverkan mellan skola, socialtjänst och polis ska stärkas.

En rik fritid för alla barn- och unga

Fritiden utanför förskola och skola är en stor del av livet. Tillgång till föreningsliv, idrott, kultur och andra intressen som bidrar till utveckling, lek och glädje har också stor betydelse för att ge varje barn ett rikare liv. Vi vill skapa en meningsfull fritid för alla barn, för när vi tror på barnen så vågar de också tro på sig själva.

Tillgången till fritidsaktiviteter ska inte påverkas av storleken på föräldrarnas plånbok. Men idag är det vanligt att barn- och unga avstår att utöva kultur, sport och prova på nya intressen på grund av familjens ekonomiska situation. Det kan handla om avgift för bussbiljett, höga deltagaravgifter och dyr utrustning som gör att barnens fritid begränsas och därmed möjligheten att delta regelbundet vid en aktivitet. Alla barn- och unga ska kunna utforska sina intressen och utvidga sina drömmar. En rik fritid ger inte enbart en chans att utveckla sina talanger och lära sig nya saker. Genom engagemang i föreningslivet får unga verktyg att kunna påverka samhället, utöva demokrati och få inflytande över sitt eget liv.

Vi vill:

- Stärka fritidshemmen pedagogiskt och personellt för att stimulera till barns lärande och utveckling efter skoldagens slut.
- Göra kulturskolan i Gävle avgiftsfri och mer mobil så att familjers ekonomi eller var du bor i kommunen inte står i vägen för ungas möjligheter att utöva kultur.

- Att fler barn får möjlighet att röra på sig under skoldagen och tillgång till organiserad idrott och föreningsliv. Vi vill därför förstärka rörelsesatsningen med föreningslivet i alla grundskolor.
- Omvandla sportoteket till fritidsbank och etablera fritidsbanker i fler stads- och kommundelar så att sport- och fritidsutrustning blir tillgängligt för fler barn- och familjer.
- Även barn i familjer med svag ekonomi ska kunna delta i organiserad idrott trots svårigheter att bekosta deltagaravgifter och utrustning. Vi vill tillsammans med föreningslivet ta fram en modell som gör att ingen ung begränsas från att idrotta.

Bryt bostadsbrist och bostadssegregation genom bostäder för alla

Hemmet ska vara den trygga punkten i varje människas liv. Ens bostad påverkar vilka arbeten man kan ta, var man kan studera, och hur mycket av ens vakna tid som går till pendling. Det avgör om man kan flytta hemifrån, påverkar vilka förskolor och skolor som är tillgängliga för ens barn, och möjligheten att känna ro. Vårt mål är att alla kan bo bra genom hela livet.

Att ha en bostad är en social rättighet, och hela bostadspolitiken måste inriktas på att uppfylla detta. Målsättningen ska vara goda bostäder åt alla – inte en marknad som fungerar för några.

Bryt segregationen

Under lång tid har bostadssegregationen tillåtits växa och varje sten behöver lyftas för att bryta den. Kombinationen av ökade klyftor och ökande bostadspriser gör att färre har råd att äga sin bostad och därmed har färre valmöjligheter på bostadsmarknaden. Människors ekonomiska situation i allmänhet är därför det som allra tydligast driver på en ökad segregation där de med låga inkomster i praktiken hänvisas till bostadsområden dominerat av hyresbostäder med lägre hyror. Det kan

ofta vara bostäder i behov av upprustning och där samhället inte gjort tillräckligt stora investeringar för att ge människor tillgång till goda och attraktiva bostäder i trygga offentliga miljöer.

Segregationen kan inte brytas med särlösningar för resurssvaga som ska bo på vissa platser, eller genom kortsiktiga billighetslösningar som står i strid med en god boende- och uppväxtmiljö. Det behövs både fler hyresrätter och blandade bostadsområden med villor, radhus och flerfamiljshus i olika prisnivåer.

Det behövs dessutom stadsplanering som främjar jämlikhet, jämställdhet och klimatomfattig hållbarhet. Varje kommun måste ta ansvar för planering och byggande så att invånarna har tillgång till bra och hållbara bostäder. Social dumping ska motverkas. Samtidigt ska kommunernas förutsättningar förbättras genom en modern förköpsrätt av mark för bostadsbyggande och möjligheterna stärkas att agera mot fastighetsägare som missköter sina fastigheter och boendemiljöer.

Ökat bostadsbyggande

Sverige har haft det mest omfattande bostadsbyggandet på 30 år och det socialdemokratiska målet om 250 000 nya bostäder till 2020 uppnåddes. Nu måste vi gå vidare. Vi vill hålla den höga byggtakten uppe och till år 2030 ska en halv miljon nya bostäder påbörjas, varav en stor del ska bestå av hyresrätter.

De statliga investeringsstöden har varit framgångsrika och ska utvecklas och villkoras med krav på socialt ansvarstagande. Allmännyttan står för de flesta nyproducerade hyresrätter och leder utvecklingen i att pressa boendekostnader. Allmännyttans villkor behöver stärkas och styras av samhällsnytta. Det måste även ges möjligheter att bygga på svaga marknader. Vi ska arbeta aktivt för att förändra reglerna på EU-nivå och i Sverige så att avkastningskravet kan sänkas. Ett omfattande hyresbestånd och en gemensam förmedling för alla bostäder på en ort är avgörande för att alla ska kunna leva i bostäder som passar deras behov.

Marknadshyror leder till en ökad omfördelning från hyresgäster till fastighetsägare, med en sämre vardagsekonomi för väldigt många

människor som följd, och med ännu större svårigheter att få en bostad. Allt detta utan att byggandet kan förväntas öka. Vi motsätter oss marknadshyror, och den svenska hyresförhandlingsmodellen ska stärkas.

Våra jämlikhetslöften

Alla ska ha ett eget hem

Trots en hög nybyggnadstakt i Gävle under de senaste åren så råder det bostadsbrist och svårigheter för många att få tag på en bostad som möter ens behov i livet. Detta skapar flera olika problem. Problem att få sin första bostad och flytta hemifrån. Problem att kunna flytta till Gävle när man har fått jobb eller ska studera. Det riskerar att låsa in människor i destruktiva boendemiljöer och relationer för att det är svårt att hitta ett annat boende. Det skapar också problem för till exempel pensionärer som ofta bor förhållandevis billigt i villa eller radhus när huslånet har betalats av, men inte kan flytta till hyresrätt om de sedan tidigare inte stått i bostadskö. Bristen på tillgänglighetsanpassade bostäder utgör också ett hinder som gör det svårare för seniorer att byta bostad genom livet, liksom för personer med funktionsvariationer.

I Gävles befintliga bostadsbestånd är nära hälften av bostäderna hyresrätter, men de är ojämnt fördelade över kommunen. Det kan skilja så mycket som 70% hyresrätter i en kommundel och 20% i en annan. Dessa stora skillnader i bostadsbeståndet har tydlig påverkan på kötiderna för att få en bostad i allmännyttan i olika delar av kommunen. Det krävs i genomsnitt 6 år i kötid för att få tag på en bostad via Gavlegårdarna. Men där det i en del av kommunen krävs 3 år i kötid krävs det 18 år i en annan. Segregationen det här leder till måste brytas och de oacceptabla kötiderna minskas.

Vi vill att allmännyttans kösystem ska utvecklas och se över om en gemensam bostadsförmedling för Gavlegårdarna tillsammans med privata hyresvärdar skulle underlätta för fler att lättare få tag på en bostad. En jämlik och trygg kommun som håller ihop för alla förutsätter att människor med olika bakgrunder, i olika skeden av livet och med olika ekonomisk situation delar bostadsområde med varandra.

Vi vill:

- Bostadssökande och hyresvärdar ska enklare och snabbare kunna hitta varandra när antalet hyresvärdar ökar. Vi vill därför ta initiativ till en gemensam bostadsförmedling för allmännyttan och privata hyresvärdar.
- Gavlegårdarna är en garant för att det ska finnas bostäder med rimliga hyresnivåer i kommunen. Vi motsätter oss därför ideologiskt drivna utförsäljningar av bostäder i allmännyttan.
- Bryta segregationen och utveckla Gavlegårdarnas kösystem. Arbetet mot svartkontrakt, trångboddhet och felaktig folkbokföring ska också intensifieras.
- Allmännyttans bostäder ska fungera för alla, vi vill därför bygga fler tillgänglighetsanpassade bostäder.
- Införa bostadsförtur för de som utsätts för våld i nära relation.

Ökat bostadsbyggande när Gävle växer

Gävle är en växande kommun som glädjande nog blir alltmer attraktiv att flytta till. För att bryta bostadsbristen så att alla invånare kan bo bra genom livet behöver byggtakten fortsätta vara hög för att få fram fler bostäder, nya bostadsområden och bidra till flyttkedjor.

När vi bygger framtidens Gävle ska vi bygga miljömässigt och socialt hållbart. Vi ska bryta segregationen och minska klimatavtrycket. Det finns idag få verktyg för kommuner att kombinera ett billigare byggande med hög hållbarhet, schyssta villkor för de som utför arbetet och i slutändan mer humana hyresnivåer i nyproduktion eller vid omfattande renovering av hyresbostäder. Här har den nationella nivån ett helt centralt ansvar för att vi ska kunna förändra. På lokal nivå vill vi utmana och prova nya vägar för att se hårdare styrning via detaljplaner och markanvisningar kan göra att vi möjliggör lägre hyror men samtidigt bygger bostäder som är miljömässigt hållbara med en fungerande standard.

Vi vill även att principen för val av upplåtelseform vid nybyggnation i befintliga stads- och kommundelar ska vara att den boendeform som det råder underskott på ska ha företräde framför mer av samma typ av bostäder. Kan befintliga hyreshus byggas på med takvåningar med annan

upplåtelseform? Kan mark säljas i områden där det förekommer hyresrätter för att bygga bostadsrätter? Kan hyresrätter byggas i befintliga stadsdelar med en hög andel villor och radhus? På så vis kan förtätning och nybyggnation i redan befintliga bostadsområden göra en stadsdel öppen och attraktiv för fler. Vi ser att allmännyttan till skillnad från privata hyresvärdar och fastighetsägare har ett särskilt ansvar och ska ta en mer aktiv roll för att våra stads- och kommundelar ska ha blandade upplåtelseformer och erbjuda attraktiva bostäder för alla. Förutom nybyggnation i både nya och befintliga stadsdelar är det viktigt att rusta upp de bostäder inom allmännyttan som behöver det och inkludera underhåll av fasader, trapphus och portar för att bidra till att alla känner sig trygga och välkomna i sitt hem.

Vi vill:

- Verka för hyror som gör att människor har råd att bo. Kommunens verktyg är begränsade men vi vill aktivt använda de möjligheter som finns och ta inspiration från kommuner som lyckats. Här har Gavlegårdarna ett viktigt huvuduppdrag.
- Uppmuntra till bostäder med nya upplåtelseformer och särskilt där det kan skapa en bättre blandning än idag. Hyreskooperativ är särskilt intressant och här kan allmännyttan ta en viktig roll.
- Att den som vill bygga i centrala och attraktiva lägen också ska få incitament att bygga bostäder i kommunens ytterområden och landsbygder.
- Att kommunen mer aktivt köper och säljer mark för att kunna utveckla nya bostadsområden med blandade upplåtelseformer som bryter segregationen.

Levande stadsdelar med goda kommunikationer

En offentlig miljö som är trivsam, välskött och trygg bjuder in till rörelse, möten mellan människor och ökar livskvaliteten. Vi har drivit fram trygghetsplaner i flera stadsdelar med konkreta åtgärder för ökad upplevd trygghet i dialog med invånarna. Vi vill fortsätta utveckla arbetet för ökad belysning, förbättring av utemiljöer och andra trygghetsskapande åtgärder som är efterfrågade av medborgarna.

Goda livsmiljöer i kommunens bostadsområden kräver också tillgång till rekreation, grönska, spontanidrottsytor och mötesplatser. Med omsorgsfull och medveten samhällsplanering i kombination med en starkt bostadspolitik för att minska segregationen vill vi skapa mer jämlika, trygga och välkomnande platser för både barn och vuxna. Särskilt föreningslivet och studieförbunden ger människor i alla åldrar möjlighet att utvecklas, lära sig nya saker och ägna sig åt sina intressen. Föreningslivets villkor i kommunen handlar därför i grunden om att ge kraft till ideellt engagemang och att hörsamma både behov som finns och hur föreningar själva kan få större rådighet, till exempel genom ökad föreningsdrift av lokaler eller partnerskap mellan kommunen och föreningar.

Tillgången till kultur och rekreation i hela kommunen ger människor livskvalitet och välbefinnande, nya upplevelser, förståelse om både sig själv och om andra. Tillgång till kultur ska inte en lyx för några få, utan ska vara tillgängligt för alla. Genom satsningen på Agnes kulturhus stärker vi kulturen, tillgången till bildning och skapar en mötesplats för alla Gävlebor. Men vi ser också behovet av att stärka och utveckla de mötesplatser som finns runt om i hela kommunen för att kulturen, idrotten och bildningen ska vara öppet och nära för alla.

I Gävle kan samhällets klyftor och ojämlikhet tydligt märkas mellan olika stads- och kommundelar. Högre arbetslöshet, lägre utbildningsnivå, större barnfattigdom, sämre hälsa och lägre valdeltagande är några exempel på hur invånare i vissa stads- och kommundelar drabbas hårdare än andra. För att vända den här utvecklingen och skapa goda livsvillkor har vi startat upp Stadsdelslyftet i Andersberg. Det innebär att hela kommunen och hela lokalsamhället tillsammans kraftsamlar långsiktigt för satsningar, insatser och investeringar som ökar jämlikheten och minskar arbetslöshet och segregation. Socialdemokraterna är garanten för att stadsdelslyftet fortsätter också nästa mandatperiod och vi vill i framtiden se stadsdelslyft i fler stads- och kommundelar.

Det finns även olika grad av service och tillgång till kollektivtrafik i våra stads- och kommundelar. I vissa av våra stadsdelar finns det en hög grad av offentlig service i form av exempelvis hälsocentral, folktandvård,

barnvårdscentral, kollektivtrafik och bibliotek. I många av våra stadsdelar finns dessutom kommersiell service såsom matbutik och restauranger. Det varierar dock kraftigt hur tillgången till service ser ut runtom i olika delar av kommunen. För att skapa levande stadsdelscentra, öka attraktiviteten och stärka det offentliga närvaro vill vi att särskilt fokus läggs på att investera och utveckla stadsdelscentra som ägs av kommunen i dialog med invånare, föreningsliv och företag. I de stadsdelscentra och områden där privata aktörer äger centrumbyggnader ska dialog inledas för att se undersöka vilka behov och insatser som kommun, näringsliv och invånare kan genomföra tillsammans.

Vi vill:

- Bekämpa ojämlikheten Förstärk stadsdelslyftet i Andersberg och fortsätt med stadsdelslyft i de stadsdelar som drabbas starkast av ojämlikhetens effekter.
- Öka antalet spontanidrottsytor och platser för skapande och kultur i stadsdelarna.
- Investera och utveckla stadsdelscentra som kommunen äger och har rådighet över.
- Att stadsbadet byggs ut med ett familjebad så det också passar för barnfamiljer.
- Arbeta tillsammans med regionen för att ett nytt stadslinjenät sjösätts i Gävle som gör kollektivtrafiken attraktiv och tillgänglig för fler.

Fler jobb och lägre arbetslöshet

Arbete gör oss till en del av en gemenskap där man kan utvecklas och lära nytt. Det ger inkomst, möjlighet att leva friare, bestämma själv och planera framåt. Det är också grunden för den tillväxt som gör det möjligt att stärka välfärden och bygga ett starkare och mer jämlikt samhälle. Människans vilja till arbete är samhällets viktigaste tillgång och ska tas tillvara. Samtidigt ska alla jobb vara bra och den osäkra arbetsmarknad som bredd ut sig för många grupper ska bekämpas med tryggare villkor och hårdare tag mot arbetslivskriminalitet. Den som är arbetslös eller vill

byta bana i livet ska också ges starkare stöd till omställning för att kunna yrkesväxla och stärka sin ställning på arbetsmarknaden.

Full sysselsättning

Samhällets sammanhållning och stödet för ett solidariskt samhällsbygge bygger på att alla som kan arbeta också gör det. Människors vilja till arbete är samhällets viktigaste tillgång och för oss socialdemokrater är det självklart att den ekonomiska politikens mål är full sysselsättning. Det kräver god tillgång till utbildning genom livet, en aktiv arbetsmarknadspolitik, handel med omvärlden och en utbyggd välfärd så att både män och kvinnor har praktiska möjligheter att arbeta.

Den statliga arbetsmarknadspolitiken ska vara aktiv i hela landet så att jobsökande och arbetsgivare som vill anställa enkelt kan hitta varandra. Arbetsförmedlingen behöver ha en kontinuerlig fysisk närvaro och god tillgänglighet för den som är arbetssökande och för att stärka samverkan med kommunen.

Utbyggnaden av välfärden och klimatomställningen är en del av ett samhällsbygge som kräver mycket stora offentliga och privata investeringar kommande år. De generella statsbidragen från staten behöver därför fortsätta öka för att landets kommuner och regioner ska ha goda förutsättningar att möta utvecklingen och skapa fler välfärdsjobb. Förmågan att ställa om från gammal till ny teknik och från gamla till nya jobb, är något som har gjort Sverige till ett av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga länder. Strukturuomvandlingen går allt fortare och möjligheterna att vidareutbilda sig, yrkesväxla och utveckla sin kompetens under ett helt yrkesliv är en tydlig maktfråga. Vi ska säkra omställningsförmåga, konkurrenskraft och svenska jobb. Ett nytt studiestöd ska införas tillsammans med fler utbildningsplatser som gör det väsentligt enklare att utbilda sig mitt i livet för att stärka ens ställning på arbetsmarknaden. Alla arbetstagare, oavsett om man jobbar heltid eller deltid, och om man är visstidsanställd eller fast anställd, ska kunna få omställningsstöd när anställningen är på väg att upphöra. Möjligheten för långtidsarbetslösa att få subventionerad anställning bör även utvidgas till deltidsarbetslösa efter en viss tid.

Alla jobb ska vara schyssta

Arbete ska stärka den som arbetar – alla jobb ska vara bra jobb. Allt fler nya arbetstillfällen, inte minst för nyanlända och för unga, innebär osäkra anställningar eller arbeten som man inte kan försörja sig på. Vi vill se en arbetsmarknad med fler trygga anställda. Det handlar både om att möta den snabba omställningen där kraven på rätt kompetens hela tiden ökar och att komma åt otyget med sms-anställningar, hyvling och otrygga anställningsformer.

Vi kan aldrig acceptera att arbeten är farliga för ens fysiska och psykiska hälsa, vare sig på grund av arbetets innehåll eller anställningsvillkoren i sig. Vårt mål är en nollvision mot dödsolyckor och olycksfall på grund av jobbet. För det krävs att alla arbetsgivare tar sitt arbetsmiljöansvar och bidra till ett hållbart arbetsliv. Normen på den svenska arbetsmarknaden ska vara tillsvidareanställningar på heltid som omfattas av kollektivavtal. Fler ska kunna arbeta heltid – inte bara ha en heltidsanställning i grunden. Visstidsanställningar ska snabbare övergå i en tillsvidareanställning och tidsbegränsade anställningar eller inhyrning ska inte missbrukas för att täcka ett stadigvarande arbetskraftsbehov.

Vi vill att välfärdssektorn ska gå före och nå ett mål under nästa mandatperiod om att minst 90 procent av alla välfärdsarbetare ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Det uppsatta målet kräver en hållbar arbetstidsförläggning med fokus på friska arbetsplatser och friska arbetstagare. Arbetsgivare inom offentlig sektor ska vara ett föredöme. Det gäller även betalda arbetskläder som är en tydlig jämställdhetsfråga. Vi socialdemokrater kommer att verka för att kvinnor och män som jobbar i offentlig sektor har lika tillgång till arbetskläder och arbetsskor.

Ofrivilligt egenföretagande ska inte användas som ett sätt att kringgå arbetsgivaransvar och ska både kontrolleras bättre och kunna återkallas vid missbruk. Rätten att granska villkor och motverka exploatering av arbetstagare ska värnas även på arbetsplatser där fackligt medlemskap saknas. Arbetet med att bekämpa människoexploatering ska intensifieras. Myndigheterna ska kunna arbeta effektivt och företag ska kunna konkurrera på lika villkor. Det ska aldrig löna sig att begå brott eller skaffa sig konkurrensfördelar genom att försumma de anställdas rätt till en trygg

arbetsmiljö. Arbetskraftsinvandring ska endast ske i bristyrken och arbetsmarknadens parter ska ha en aktiv roll när behovet ska bedömas.

Fler jobb ska vara gröna jobb

Vi vill modernisera Sverige. Fler jobb ska bli gröna jobb, i nya och i befintliga verksamheter. Genom att arbeta tillsammans för omställningen i näringslivet, akademien, civilsamhället och det offentliga kan vi skapa en omställning som både är rättvis och effektiv. Det ska vara attraktivt att investera i och utveckla produktion och tjänster i Sverige. Basindustrin är landets största tillväxtmotor och med den nya gröna industriella revolutionen och nyindustrialisering som pågår i mellersta och norra Sverige är basindustrin också en global motor för hållbarhet. Sverige har goda förutsättningar att vara pådrivande och leverera de innovationer som världen efterfrågar. En rättvis klimatomställning ger nya jobb och exportinkomster, bättre hälsa och ökad jämlikhet.

Klimatpolitiken ska ha ett tydligt jämlikhetsperspektiv. Skatter och direkta stöd till de som har råd att göra klimatsmarta inköp och investeringar får inte utformas så att de bidrar till att klyftorna ökar. Marknaden kommer inte att lösa klimatkrisen. Alla har ett ansvar, men ansvaret kan inte vältras över på enskilda. Möjligheten att ställa om är ojämlikt fördelad och de som står för de största utsläppen och har bäst förutsättningar ska också åläggas det största ansvaret. Samtidigt är ett av vårt lands styrkor att de allra flesta vill vara med och bidra i omställningen i dagliga val, i vårt boende och på jobbet. Den kraften ska tas tillvara. Vi vill stärka stöden för energieffektivisering, ombyggnation av bostäder och möjlighet till småskalig produktion av el. Reseersättningssystemet måste ta avsevärt större hänsyn till de förutsättningar som gäller på landsbygden i kombination med att ett slutdatum för försäljning av fossildrivna bilar tas fram. Detta så att industri, människor i hela landet och samhället i stort kan ha förutsättningar att ställa om. Regelverk och producentansvar ska stärkas så att det blir enklare att återvinna och återbruka för en mer cirkulär ekonomi. Genom större krav på återvinning, pant på fler produkter och mer information om varor och tjänsters klimatavtryck ska det vara lättare att göra rätt och gynna hållbara jobb. Våra höga miljö- och klimatambitioner attraherar i sig nya jobb.

Våra jämlikhetslöften

Fler jobb i Gävle

Gävle står i en positiv utveckling och är en alltmer attraktiv plats att både flytta till och etablera sig i för företag. Under de senaste två åren har de nationella förfrågningarna från företag att etablera sig i Gävle tredubblats. Vårt geografiska läge som port mellan norra och södra Sverige där tre nationella järnvägsstabanor, två europavägar, Ostkustens största containerhamn och det nationella elstamnätet möts ger oss goda förutsättningar att genom tillväxten stärka den lokala arbetsmarknaden och bekämpa den för höga arbetslösheten som bitit sig fast.

Hållbar infrastruktur och utökad eltillgång är alltså en förutsättning för att kunna göra den strukturomvandling på arbetsmarknaden som vi behöver för att kunna skapa tillräckligt många nya arbetstillfällen. Därför behövs betydligt mer statliga investeringar och därför behöver mer fossilfri energi tillföras till våra regionala nät, och det nu. Det är skälet till att vi är positiva till de fossilfria energikällor som kan bidra snabbast.

Ny kärnkraft är inte svaret i det korta perspektivet och inte i vår region. Vindkraften är här viktig. Vi ska dock inte tillåta vindkraftsutbyggnad överallt. Vi ska fokusera på platser där det gör minst skada för närmiljön. Att omöjliggöra all vindkraft är att omöjliggöra många arbetstillfällen. Att agera så är därför inget alternativ för oss. Vi ska däremot alltid pröva konsekvenserna av vindkraftsetableringar noggrant och överväga andra alternativ. För att skapa större förutsägbarhet och skapa möjlighet till medborgardialog om den lokala energiförsörjningen vill vi uppdatera kommunens energiplaner och översiktsplanen i de delar som berör energi. Vi behöver skapa samsyn och hitta realistiska, acceptabla och hållbara lösningar på energifrågan- något annat har vi inte råd med.

Den tillväxt Gävle står i gör att vi kan rusta vår stad och kommun för framtiden och med det stärka den lokala arbetsmarknaden med fler jobb. För att möta upp befolkningsökningen vill vi göra rekordstora investeringar kommande år i helt ny vattenförsörjning med nytt reningsverk, dra fler fjärrvärmeledningar och rusta upp kajer, broar och gång- och cykelvägar mellan våra stadsdelar. Vi har under vår ledning

ökat resurserna avsevärt för att kommunen ska kunna köpa in och utveckla mer verksamhetsmark för företag. Vi vill fortsätta satsa på mer resurser för mark och åtgärder som underlättar för snabbare handläggning så att vi möter upp nya företag som vill etablera sig i Gävle och befintliga företag som vill växa med fler arbetstillfällen.

De skyfall som drabbat Gävle förstärker också behovet av klimatanpassning av både befintliga och nya stadsdelar, det går inte att skjuta på framtiden. Klimatförändringarna är ett tydligt exempel på att samhället behöver rustas starkare för att utveckla en tillräcklig beredskap att möta kriser och allvarliga händelser som bränder, extremväder och pandemier. Även här kan vi se att marknaden inte förmår att vara en lösning på samhällets utmaningar. Bara ett starkt gemensamt samhälle med resurser kan bygga en god motståndskraft. Den lokala ekonomin kan också stärkas när vi bygger mer hus i trä och hållbara material som det finns stor tillgång till i vårt län. Alla Gävlebor ska kunna känna framtidstro när vi bygger framtidens Gävle med den hållbara tillväxten som grund.

Vi vill:

- Ta fram mer ny verksamhetsmark för företag så jobben blir fler i Gävle.
- Tillskapa minst 2500 nya jobb under mandatperioden.
- Avskaffa hinder för smidig pendling och flöden av gods. E4 ska vara en fyrfältsväg hela vägen till Hudiksvall och Ostkustbanan ska vara dubbelspårig. Gävle hamn ska kunna växa och fortsätta vara en av Sveriges viktigaste hamnar.
- Energiförsörjning är i grunden en helt avgörande fråga för fler jobb i Gävle. Vi vill därför skapa samsyn och hitta realistiska, acceptabla och hållbara lösningar på energifrågan lokalt genom att uppdatera kommunens energiplaner.

Omställning och livslångt lärande

All arbetslöshet är en förlust för samhället. Alla som kan arbeta ska ges möjlighet att försörja sig själva och anstränga sig för att få ett jobb. Arbetslöshet beror sällan på brist på vilja, utan att man saknar rätt kompetens eller utbildning för arbetsmarknadens behov. Sänkta löner och

osäkra anställningar kan därför aldrig motverka arbetslöshet. Den som blir arbetslös ska möta tydliga krav och starkt stöd, inte fattigdom och hopplöshet.

Vi vill att det ska bli lättare att kunna utbilda sig till bristyrken på alla nivåer, att en kraftig utbyggnad av kunskapslyftet, högskoleplatserna och yrkesvux ska fortsätta lokalt och regionalt samtidigt som arbetsmarknadsutbildningarna blir fler och erbjuds tidigare vid arbetslöshet. För den som är yrkesverksam ska det bli enklare att kompetensväxla och ställa om under arbetslivet. Det lokala utbildningsutbudet behöver möta yrkesverksammas behov bättre idag och fler behöver få möjlighet att kombinera kompetenshöjande utbildningar på betald arbetstid. Den kommunala vuxenutbildningen utgör den skola i Gävle som har flest elever och ska ha goda förutsättningar att möta befolkningens ökande behov av utbildning för att matchas mot de lediga jobben.

Under pandemin har ungdomsarbetslösheten ökat då branscher som ofta erbjuder det första jobbet drabbats hårt samtidigt som anställningarna ofta är osäkra eller tillfälliga. Unga ska inte fastna i passivitet utan snabbt få en insats för att komma i jobb eller utbildning. Gemensamt för alla grupper som står utan arbete är ofta att de saknar gymnasieexamen. De unga som saknar gymnasieutbildning ska därför i första hand stöttas till att fullfölja denna och utbildningskontrakten ska återinföras. Gävle kommuns verksamheter och kommunala bolag behöver också ta större ansvar än idag för att erbjuda praktikplatser och sommarjobb för att ge chansen att prova på olika yrken och ge erfarenheter inför arbetslivet.

Vi vill:

- Fler unga behöver värdefull arbetslivserfarenhet. Här har kommunen en viktig roll att bidra tillsammans med det lokala näringslivet. Alla kommunens sektorer- och bolag ska därför vara skyldiga att erbjuda sommarjobb.
- Göra det enkelt att utbilda sig inom bristyrken och kompetensväxla under yrkeslivet.

- Möjliggöra fler arbetsmarknadsutbildningar snabbare för den som blivit arbetslös.
- Återinföra utbildningskontrakten som stärker insatserna och stödet för unga som saknar gymnasieexamen.
- Investera i nya och moderna lokaler för den kommunala vuxenutbildningen och stärka vuxenutbildningens förutsättningar att möta Gävlebornas utbildningsbehov.

Plikt och rätt för att bryta långtidsarbetslösheten

Trots pandemin och dess negativa påverkan på arbetsmarknaden har sysselsättningen ökat de senaste åren i Gävle och kostnaderna för försörjningsstöd har minskat. Vi vill fortsätta den lyckade reformeringen av den lokala arbetsmarknadspolitiken riktad till de personer som står allra längst från arbetsmarknaden. Vi vill också stärka arbetet för kontinuitet där den enskilde regelbundet får möta samma handläggare som är insatt i individens utvecklingsplan och behov. Genom att utveckla den uppsökande verksamheten för de som inte självmant sökt sig till arbetsmarknaden ska samhället bättre fånga upp de som vare sig studerar eller arbetar.

I alla kriser är det de grupper som har svagast förankring på arbetsmarknaden som drabbas hårdast och pandemin är inget undantag. För den som är relativt ny i Sverige och brister i svenska eller den som saknar formell utbildning är arbetslösheten högre och de osäkra tillfälliga anställningarna fler. Vi vill stärka språkundervisning och program där arbete och praktik kombineras med språkutbildning. Deltagande i språkundervisning ska vara ett krav för ekonomiskt stöd om språket är ett hinder för att få ett jobb. Det är särskilt viktigt, inte minst utifrån jämställdheten men också välfärdens finansiering i stort att fler utrikes födda kvinnor yrkesarbetar. Även den som saknar formell utbildning, har en utbildning från ett annat land eller inte har yrkesarbetat besitter kunskaper och färdigheter som är användbara i arbetslivet. Det är därför viktigt att snabba på processerna för att validera såväl formella yrkeskunskaper som den tysta kompetensen.

Arbetsmarknaden behöver skapa ett större utrymme för människor med stora kunskapsluckor, långvarig inaktivitet eller av andra skäl har en svag

ställning. Extratjänster har varit framgångsrika för att få nyanlända personer med en lägre utbildningsnivå att ta steg till arbete men det behövs fler liknande tjänster under en längre tid. Här är arbetet för en breddad rekrytering inom välfärdens verksamheter angeläget att växla upp så att nya yrkeskategorier kan avlasta professionerna genom att utföra uppgifter som ligger utanför andra yrkens uppdrag. Kraften i sociala företag och föreningslivet att skapa arbetstillfällen ska tas tillvara i högre grad än idag tillsammans med en starkare samordning mellan myndigheter, socialtjänst och sjukvård för att den enskilde ska få bättre rehabilitering tillbaka till arbete.

Vi vill:

- Fortsätta reformeringen av den lokala arbetsmarknadspolitik med bättre stöd genom personliga handläggare och utvecklingsplaner för den som står långt från arbetsmarknaden.
- Ingen ska hamna utanför samhällets stöd och vare sig studera eller arbeta, vi vill därför stärka den uppsökande verksamheten gentemot de som inte har några aktiva insatser.
- Erbjuder fler utbildningar där arbete och praktik kombineras med språkutbildning i svenska för att snabba på etableringen på arbetsmarknaden.
- Stärka samarbeten med föreningsliv och sociala företag för att fler ska kunna erbjudas arbete och arbetsträning inom ideell sektor.
- Snabba på processen för att bättre validera kunskaper hos den som arbetat inom ett yrke utan en formell examen, har formell yrkeskunskap eller examen från ett annat land eller den tysta kompetensen hos den som inte har en utbildning i grunden.

Återta kontrollen för schyssta villkor på Gävles arbetsmarknad
Samhällsbygget ska inte vara ett fuskbygge. Svartarbete, usla arbetsvillkor och ovärdiga arbetsförhållanden har ingen plats i Gävle eller Sverige. Vi ska vända på varje sten för att bryta segregation och brottslighet i arbetslivskriminalitetens spår. Det ska vara svårt att fuska, enkelt att åka fast och kännbart att bli straffad för den som utnyttjar utsatta på arbetsmarknaden, genom fusk konkurrerar ut seriösa företag eller begår ekonomisk brottslighet med hjälp av skattepengar.

Gävle kommun upphandlar varor och tjänster för hundratals miljoner kronor varje år inom en rad olika området. Det handlar om alltifrån skolmat, snöröjning, städning och byggnation för att ge några exempel. Offentliga arbetsgivare ska vid upphandling vara föredömen i att verka för en sund konkurrens. Under de senaste åren har en ny central upphandlingsenhet formats för att stärka kommunens arbete inom inköp och upphandling. Nu behöver nästa steg tas för att stärka kontroller och samarbete med såväl andra myndigheter som arbetsmarknadens parter för att stävja fusk. I grunden handlar det om att slå vakt om den svenska modellen och säkerställa att skattemedel går dit de ska, inte till att göda kriminella eller oseriösa företag.

Krav på kollektivavtal eller i nivå med kollektivavtal ska ställas vid upphandling och arbetsmarknadens parter behöver tidigare i processen involveras kring anbudskrav och villkor. Vi vill även införa en modell där arbetsmarknadens parter tillsammans med kommunen regelbundet utför kontroller för att följa upp kommunens upphandlingar i nämnder och bolag. Offentlig upphandling är också ett viktigt verktyg för att bidra till minskad arbetslöshet. Vi vill att sysselsättningskrav i upphandling där personer långt från arbetsmarknaden anställs eller ges praktikplatser ska användas i mycket högre grad. Det är också en bra metod för att yrkeselever lättare ska få tillgång till praktik- och lärlingsplatser.

Vi vill:

- Införa utökad uppföljning och kontroller vid upphandling tillsammans med fack och arbetsgivare i relevanta branscher.
- Begränsa antalet underentreprenörsled vid kommunens upphandlingar.
- Arbetsmarknadens parter ska tidigare involveras i utformandet av anbudsvillkor och facket ska liksom arbetsgivarna vara representerade i kommunens upphandlingsråd.
- Användningen av sysselsättnings- och sociala krav vid kommunens upphandlingar ska öka markant för att minska arbetslösheten.

En äldrevänlig kommun för trygghet genom livet

Äldreomsorgen behöver bli mer behovsstyrd och mindre marknadsstyrd. Den ska utjämna skillnader och välfärdens resurser ska gå till just välfärden – inte till privata vinster. Den enorma kontrollbyråkrati som marknadsiseringen innebär är inte sund, därför ska välfärden vara demokratiskt kontrollerad och arbetsvillkoren stärkas medan välfärdsarbetarnas kompetens tas tillvara. Äldreomsorgen bärs av medarbetarna och nyckeln till en bättre äldreomsorg är bättre löner, arbetsvillkor och tillgång till kompetensutveckling för medarbetarna. När vi lever längre så ska vi också se till att vi får fler friska år, därför vill vi socialdemokrater fortsätta att stärka arbetet för en mer äldrevänlig kommun.

Högre pensioner

Alla har rätt till en trygg ålderdom. Det måste gå att leva, inte bara överleva på sin pension. Sedan 1990-talet har målet varit att pensionen ska motsvara 70 procent av slutlönen. Det är fortfarande vårt mål, men det har inte blivit så för alla. Det grundläggande problemet är att det finns för lite resurser i det allmänna pensionssystemet. Det ojämställda arbetslivet drabbar dessutom särskilt kvinnors pension negativt. Ett tydligt exempel på det är att majoriteten av fattigpensionärerna i Sverige är kvinnor.

Efter ett långt arbetsliv vänder många på slantarna varje månad. Särskilt inom LO-yrken är det en för liten skillnad vid pension om man har arbetat ett helt liv eller inte. Att få upp nivåerna för de som har lägst löner är därför en av våra mest prioriterade frågor. Socialdemokraterna har infört ett pensionstillägg för dessa grupper, men nästa steg måste vara att höja pensionsavgiften för att också lösa problemen på sikt. Grundtryggheten för den som inte kunnat arbeta hela sitt yrkesliv på grund av till exempel sjukdom behöver också stärkas.

När vi glädjande nog lever allt längre så behöver också pensionssystemet anpassas så att pensionen räcker till under fler år. Det går inte att ensidigt

höja pensionsåldern, arbetslivet behöver förändras så att fler får en hållbar arbetsmiljö. Villkoren ser väldigt olika ut mellan olika yrken, vilket pensionssystemet tar för låg hänsyn till. Redan idag tvingas den som inte orkat arbeta fram till åldergränserna i pensionssystemet att ta ut sin pension tidigare för att kroppen är utsliten. Det leder ofta till en ohållbart låg pension livet ut. Det behövs därför en lösning som ger ekonomisk trygghet när kroppen inte håller hela vägen till pension.

En äldreomsorg i världsklass

Att vi lever allt längre är kanske det finaste kvittot på vad en allmän välfärd och utveckling åstadkommit. Det kommande årtiondet kommer en historisk utbyggnad av äldreomsorgen ske i takt med att behoven av vård- och omsorg kommer att öka. Den socialdemokratiska välfärdsmodellen ska göra att familjerelationer kan bygga på ömsesidighet, lust och egen vilja. Äldreomsorgen väver samtidigt ett särskilt skyddsnät runt de äldre som inte har barn eller partners. I grunden handlar det om att få leva ett självständigt liv, men också få det stöd som behövs när behovet av hjälp i hemmet ökar, för att kunna gå en promenad, få samvaro och bli både sedd och förstådd. Allt detta behövs för att kunna åldras med trygghet och värdighet. Pandemin har med all tydlighet visat att äldreomsorgen behöver få göra samma resa och utveckling som andra välfärdsområden. Socialdemokraterna vill därför att Sverige får en särskild ny äldreomsorgslag som ska stärka äldres inflytande och självständighet i vardagen.

Vid sidan om äldreomsorgen krävs också andra insatser för att stärka äldres trygghet. Kommuner, regioner och myndigheter behöver utveckla de digitala verktygen för att fler kunna hålla kontakt med anhöriga och för att anhöriga ska kunna ta hand om någon annans privatekonomi. Konsumentlagstiftningen behöver också stärkas och ge ett bättre skydd, så att särskilt utsatta grupper, däribland äldre, inte ska tvingas in i avtal eller utsättas för rena bedrägerier.

Våra jämlikhetslöften

En mer äldrevänlig kommun

Alla seniorer i kommunen ska kunna leva ett oberoende och aktivt liv med stor möjlighet till delaktighet i samhället. Därför gav vi socialdemokrater förra valet ett löfte om att starta upp arbetet för att göra Gävle till en mer äldrevänlig kommun. Vi hedrar våra vallöften och nu finns en handlingsplan på plats med en rad olika insatser för att göra vår kommun mer äldrevänlig, I grunden handlar det om att när vi också lever allt längre och kan planera för ett långt liv efter 65 år så ska alla seniorer, inte bara de med bäst förutsättningar kunna se fram emot fler friska år med ork och ekonomiska möjligheter att leva ett gott liv. En äldrevänlig kommun är dessutom en kommun som är bra för alla, oavsett ålder.

Vi vill stärka det förebyggande arbetet riktat till både äldre och yngre seniorer. Under pandemin har uppsökande insatser riktat till personer över en viss ålder som lever ensamma eller som ännu inte haft behov av service eller stöd till hemmet varit en viktig och uppskattad insats. Vi vill utveckla de uppsökande och förebyggande samtalen som i många fall kan göra att den som lever i ofrivillig ensamhet kan lotsas till volontärer, sammanhang och insatser som bryter social isolering och ohälsa. Vi vill även se fler fysioterapeuter och arbetsterapeuter inom äldreomsorgen som på ett tidigt stadium kan bidra med förebyggande insatser.

De kommunala träffpunkterna för seniorer är också viktiga och ska vara tillgängliga i hela kommunen. Tillsammans med pensionärsorganisationerna vill vi utveckla träffpunkterna eller andra lokaler där seniorer kan mötas.

Handlingsplanen för äldrevänlig kommun berör alltifrån boende och tillgänglighet som kollektivtrafik, inflytande, trygghet och äldreomsorg. En viktig insats vi vill se är att införa en äldrelots som kan vägleda äldre och anhöriga mellan olika instanser. Det har varit mycket uppskattat i de kommuner som provat och minskat stress och upplevelsen av att hamna mellan stolarna i kontakterna mellan till exempel region och kommun.

Vi vill:

- Att alla seniorer ska kunna leva ett oberoende, delaktigt och gott liv i Gävle. Därför vill vi genomföra handlingsplanen för en mer äldrevänlig kommun och öka resurserna.
- Bryta ofrivillig ensamhet och stärka livskvalitet och hälsa genom att utveckla arbetet med uppsökande samtal för seniorer.
- Tillsammans med föreningslivet och folkbildningen utveckla stöd, studiecirkelar och kurser för att bryta digitalt utanförskap och stöd i omställningen mellan yrkesarbete och livet som pensionär.
- Anställa fler arbetsterapeuter och fysioterapeuter inom äldreomsorgen för fler insatser som förebygger ohälsa och bidrar till fler friska år.
- Införa äldrelotsar i kommunen som stöd till äldre och anhöriga.

Goda arbetsvillkor för äldreomsorgens medarbetare

Den som behöver både vård och omsorg ska mötas av samordnade insatser med hög personlig kontinuitet, något som också är viktigt för de anhöriga. Vi vet att personalens insatser utgör själva kvaliteten i omsorgen. Schyssta arbetsvillkor, god arbetsmiljö och en fungerande samverkan mellan kommun och region är direkt avgörande.

Kraven på de anställdas kompetens och arbetsuppgifter ska både uppvärderas och regleras bättre. Alla som möter äldre ska ha tillräckliga kunskaper i svenska och de som behöver, ska kunna studera svenska på betald arbetstid. Tillgången till medicinsk kompetens på alla äldreboenden, i hemtjänsten och i hemsjukvården ska säkras, oavsett utförare. Allt för många, framför allt kvinnor, går ned i arbetstid eller lämnar sitt arbete helt för att ta hand om sina äldre anhöriga. Därför handlar äldreomsorgen inte bara om välfärd utan också om jobb och jämställdhet. Detta kräver stora och breda investeringar med fler anställda och chefer, moderna äldreboenden, minskat beroende av inhyrd personal, stärkt tillgång till läkarkompetens och bättre förutsättningar för hemtjänsten.

Arbetsvillkor, god arbetsmiljö och möjlighet till utveckling och omställning ska vara så bra att fler orkar och vill arbeta kvar längre, och att fler unga

söker sig till välfärdsyrkena. Det kräver en äldreomsorg fri från minutscheman där stödet i vardagen kan anpassas utifrån de dagliga behoven. Vi behöver i större omfattning ta tillvara medarbetarnas kompetens och erfarenhet genom att gå från detaljerad styrning till tillitsbaserad styrning.

Fler anställda i äldreomsorgen som saknar en utbildning motsvarande undersköterska ska få möjlighet att läsa in denna som en del av sin anställning, och fler ska kunna utbilda sig till specialistundersköterska. Det behöver även bli enklare att kompetensväxla genom att utbilda sig vidare till sjuksköterska och specialistsjuksköterska. Heltid ska vara norm, men det behöver också i praktiken vara möjligt att arbeta enligt heltidschema. Ofrivilliga delade turer ska avskaffas och det arbete som inletts i kommunen för att uppnå det behöver fullföljas med de resurser och medarbetarsatsningar som krävs. I det ingår också att gå ifrån osäkra och tillfälliga anställningar med många timvikarier till trygga och längre anställningar. Goda arbetsvillkor är inte bara en rättvisefråga för alla som jobbar i äldreomsorgen i dag, det är en avgörande och strukturell framtidsfråga för hela vårt samhälle.

Vi vill:

- Avskaffa ofrivilliga delade turer inom äldreomsorgen.
- Att alla som möter äldre ska ha tillräckliga kunskaper i svenska, därför ska språkkrav ställas genom att alla som behöver får stöd ska kunna studera svenska på betald arbetstid.
- Möjligheten att kompetensväxla ska stärkas över hela fältet, det gäller både den anställde som behöver studera till undersköterska och den som vill studera till specialistundersköterska eller sjuksköterska.
- Höja kraven på alla som verkar inom välfärden. Skattefinansierad välfärd ska inte bidra till sämre arbetsvillkor, lägre löner, utebliven meddelarfrihet, ökad administration och byråkrati.
- Vid upphandlingar inom välfärdsområdet ska kommunen kunna vara med och lägga anbud.

Mer nära vård och omsorg

Samverkan mellan kommun och region är avgörande för en god vård och omsorg för de sköraste. Vården av de äldre behöver både mer resurser och ökad prioritet. För att utveckla den nära vården ur patientens perspektiv vill vi se en fortsatt utbyggnad av de mobila teamen där medicinsk personal från kommun och region tillsammans ger vård- och omsorg i hemmet. Det ger mervärde för de som allra mest behöver det, särskilt kroniker och multisyjuka äldre som annars riskerar en orolig tillvaro med att ständigt åka in och ut mellan hemmet, korttidsboende och sjukhus. Det ska också säkerställas att alla har en fast omsorgskontakt som stöd i kontakterna mellan olika instanser inom vården och omsorgen.

Psykisk ohälsa hos äldre behöver uppmärksammas i mycket högre grad och förebyggas. Depression och ångest är vanligt förekommande och forskning visar att det ofta blir mer utbrett ju äldre en person blir. Men skillnaderna är stora mellan olika grupper och vi kan aldrig acceptera att psykisk ohälsa ses som en naturlig del av att åldras. Det är vanligare bland kvinnor än män, bland ogifta och ensamboende. Social isolering och ofrivillig ensamhet, otrygg ekonomi, fysisk ohälsa och funktionsnedsättningar är faktorer som påverkar risken för psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa drabbar ojämnt och dagens insatser för att både förebygga och möta psykisk ohälsa hos äldre behöver stärkas.

En god bemanning inom äldreomsorgen är A och O för att alla ska ges den omsorg och service som den behöver i sin vardag. Vi ser ett stort behov att se över och särskilt öka bemanningen inom demensvården. Även om utgångspunkten är att anhörigas stöd ska vara frivilligt så behöver också samhällets stöd förbättras. Dagverksamhet som också ger avlastning för anhöriga, inte minst till personer med demenssjukdom oavsett ålder, ska utvecklas ytterligare. Tillgång till hemtjänst ska fortsätta förenklas. Kvaliteten i den äldres omsorg får heller inte bli beroende av privat betalda tilläggstjänster där den som har god ekonomi får bättre stöd än den pensionär som har det knapert. Avgifterna får heller aldrig vara ett hinder för att få den omsorg man behöver.

Vi vill:

- Öka bemanningen inom demenssjukvården där behovet är särskilt stort.
- Ta krafttag med fler insatser mot den psykiska ohälsan hos äldre.
- Fortsätta bygga ut de mobila teamen tillsammans med regionen för en mer nära och samordnad vård- och omsorg för kroniker och multisjuka personer.
- Säkerställ att alla med omsorgsbehov får en fast omsorgskontakt som känner till den enskildes behov och håller samman vård- och omsorgsinsatser.
- Förbättra stödet via dagverksamhet som kan ge en bättre tillvaro för människor som drabbats av demens, oavsett ålder.

Trygghet, tillit och framtidstro i hela kommunen

Samhället ska gå till samlad offensiv mot våld, segregationen och orättvisor. Våld och brottslighet är ett gift som sprider rädsla, bryter sönder framtidstron och tilliten i samhället. Vårt samhälle ska också vara skoningslöst mot allt som när kriminaliteten. Socialtjänst, polis och andra myndigheter ska finnas i vardagen och vi vill införa en mer nära socialtjänst. Oavsett var du bor ska du ha närhet till samhällsservice och när Gävle växer så ska tillväxten märkas och komma hela kommunen till del för att bryta klyftorna.

Bryt den geografiska ojämlikheten

Långvarig urbanisering, en ojämlik kapitalkoncentration och därmed arbetsmöjligheter till större städer och en effektivisering och digitalisering av både privat och offentlig verksamhet är strukturer som alla bidragit till ökad ojämlikhet beroende på var i landet eller kommunen man bor. Under årtionden har klyftorna även ökat inom landets större städer, och en ny underklass har vuxit fram i utsatta bostadsområden. Det behövs en långsiktig och aktiv politik som stärker välfärden och ser till att landets framgångar kommer alla till del.

En bättre statlig styrning och ökad samverkan mellan kommuner och regioner behövs också för en jämlik välfärd och service oavsett var man

bor. Det kommunala utjämningsystemet ska fortsätta att utvecklas. Det enskilt viktigaste vid många beslut om att flytta till en kommun är om det finns bra barnomsorg och skolor tillgängliga. Valfärden ska kunna anpassas utifrån lokala behov och förutsättningar, med utvecklade arbetsätt och försöksverksamheter. Digitaliseringen av kommunal, regional och statlig verksamhet är positiv – det frigör resurser och ökar tillgängligheten. Men de resurser som frigörs ska användas för medborgarnas bästa. Det ska finnas statlig personlig service i varje kommun och fler servicekontor. Det behöver också vara möjligt för medborgare och företag att hantera kontanter på ett tryggt sätt.

Mackar och lanthandlare är ofta viktiga nav i ett samhälle, både socialt och för servicen. Därför ska det finnas stöd som bidrar till en god nivå också där underlaget sviktar. Inga blinda fläckar för telefoni ska tillåtas i landet – det ska ställas hårda krav på leveranssäkerhet av telekommunikationer, och kännbara sanktioner för företag som missköter sig. Brev- och apotekstjänster och annan samhällsviktig service ska finnas tillgängligt i hela landet.

Kraftsamling mot kriminaliteten

Kriminalitet, våld och brottslighet begränsar människors frihet och är ett gift som sprider rädsla och bryter sönder både framtidstro och tilliten i samhället. Det är mest allvarligt för den som utsätts direkt, men det skapar även oro, rädsla och vanmakt hos grannar och i lokalsamhället. Gängkriminalitet gör människor till både brottsoffer och dödsoffer. Den organiserade brottsligheten fördjupar också segregationen i skolor och bostadsområden. Kriminaliteten kan vara urskillningslös, men de som har små ekonomiska marginaler eller bor i utsatta områden löper större risk att drabbas. Därför är kampen mot kriminaliteten också en tydlig jämlikhetsfråga och kommande tio år krävs en kraftsamling från hela samhället för att bryta segregationen och bekämpa brottsligheten.

Nyrekryteringen till den organiserade brottsligheten ska brytas, finansieringen ska angripas och straffen skärpas. Tystnadskulturen måste brytas, vi vill förbättra skyddet och stödet för vittnen och skärpa straffen för övergrepp i rättssak. För att öka tryggheten och bekämpa

brottsligheten behöver polistillväxten fortsätta. Det krävs en starkare polisärnärvaro i hela landet med fler områdespoliser som arbetar lokalt och brottsförebyggande. Även åklagar- och domstolsväsendet ska förstärkas. Kriminalvården ska byggas ut och professionaliseras ytterligare. Polisen behöver inte bara växa – de behöver också de modernare verktyg och mer långtgående befogenheter som krävs för att kunna förebygga och lösa brott, såsom beslagtagande och att ta del av kriminellas kommunikation. Sekretesreglerna ses över så att nödvändig information snabbt kan utbytas mellan myndigheter för att bekämpa brott. För att strypa införsel av droger till Sverige vill vi fortsätta stärka resurserna till tullen. Möjligheten att säga upp bostäder eller införa fler restriktioner för tungt kriminella ska stärkas för att skydda andra boende i området. Brottsoffrens perspektiv ska stå i förgrunden och därför ska brottsofferstödet stärkas.

Bekämpa mäns våld mot kvinnor

Att bekämpa mäns våld mot kvinnor är avgörande för ett tryggare samhälle. Förövaren finns i alla samhällsgrupper och varje form av våld eller hot om våld mot kvinnor begränsar tryggheten och friheten för de kvinnor som inte utsätts direkt. Det drabbar också många barn och att utsätta andra eller själv bli utsatt kan gå i socialt arv.

De senaste åren har en rad straff skärpts och allt fler inom rättsväsendet arbetar med mäns våld mot kvinnor, men det är inte tillräckligt. Den sociala och fysiska tryggheten för de som anmäler brotten måste stärkas. Restriktionerna för män som dömts behöver bli tydligare även efter avtjänat straff. Kontaktförbud ska användas mer frekvent och överträdelser ska bestraffas. Vårdnad och umgänge med barn ska kunna begränsas ytterligare och i fler fall. Förutsättningarna för polisen att utreda brott ska förbättras, både när det gäller antalet anställda och möjligheten att eftersöka bevis. Samverkan mellan polis och sociala myndigheter ska stärkas, både för att öka anmälningsbenägenheten och för att kunna skydda utsatta kvinnor och deras barn bättre. Målet är att den som utsätts för våld i nära relation på ett tryggt sätt kan bo kvar i hemmet medan förövaren är den som flyttas. Men för de som tvingas leva gömda måste livsvillkoren förbättras. Skyddat boende i offentlig och ideell regi för kvinnor behöver stärkas och ska inte privatiseras.

Våra jämlikhetslöften

En kommun som håller ihop

Samtidigt som det finns mycket kraft på landsbygden existerar det fortfarande tydliga klyftor mellan de som bor i stadskärnan och de som bor i kommunens landsbygder och ytterområden. Människors möjligheter att leva ett gott liv påverkas av tillgången till samhällsservice och kollektivtrafik, att kunna lita på att polisen kommer om man ringer och hur förutsättningarna ser ut i sin närmiljö, där man bor, arbetar och går i skolan. När tilliten brister så brister också framtidstron. Gävle är en kommun i tillväxt, och den utvecklingen ska märkas och komma alla till del. Nytt allaktivitetshus med ishall i Hedesunda, nybyggnation av Bergby centralskola och allaktivitetshus med fritidsgård och Gavlegårdarnas kommande bostadsbyggande i Hamrångebygden är tydliga exempel på politiska satsningar för att stärka våra lokalsamhällen. Vi vill också bygga ut den kommunala närvaron och underlätta för mer bostadsbyggande i hela kommunen för att fortsätta denna positiva utveckling.

Socialdemokraterna drev fram ytterområdessatsningen i Forsbacka, Hamrångebygden och Hedesunda som hittills levererat över 200 medborgardrivna projekt och förbättringar i lokalsamhället. Vi vill utöka resurserna för ytterområdessatsningen och i nära dialog med medborgarna i hela kommunen utveckla fler former för medborgarinflytande och återkoppling till medborgarna när de engagerar sig. Vi vill även värna möjligheten till kommunala servicepunkter som vi infört under mandatperioden för att säkra livsmedelsförsörjning i kommunens serviceorter.

Infrastrukturen, såväl våra vägar som den digitala är avgörande för ett fungerande liv för den som bor långt ifrån Gävles stadskärna och är beroende av bilen. När Gävle får fler invånare så behöver också infrastrukturen följa efter. Vägunderhållet på de vägar som kommunen ansvarar över ska vara bra för en god trafiksäkerhet och kommunen ska underlätta för fler tank- och laddställen så det blir enklare att ställa om och tanka mer hållbara drivmedel. Det behövs särskilt i de delar av kommunen där alternativ till bilen är få eller obefintliga och bilen behövs

för en fungerande vardag. Fler cykelvägar och fungerande kollektivtrafik behövs också för att knyta ihop kommunen och underlätta för goda möjligheter att pendla. Vi vill också prova om närarbetsplatser i kommunens ytterområden kan underlätta vardagen för både anställda och företagare.

Vi vill:

- Prova närarbetsplatser i kommunens ytterområden för företagaren som vill bo och verka på landsbygden och för den anställde som annars behöver resa längre sträckor till jobbet.
- Utveckla ytterområdessatsningen och öka resurserna för fler medborgardrivna investeringar och projekt.
- Stärka vägunderhållet på kommunens vägar, få fram fler tank- och laddställen i hela kommunen för hållbara drivmedel och bättre knyta samman och möjliggöra pendling inom kommunen.

En mer nära socialtjänst

Trygga sammanhang i familjen, civilsamhället, idrotten och skolan är centrala för barn- och ungas utveckling. Tidiga insatser är ofta helt avgörande för barn- och unga som riskerar att fara illa och här har kommunens socialtjänst en helt central roll. En fungerande och fullgjord skolgång är i många fall som en vaccination mot att som ung hamna på glid. Tidiga insatser kan också hindra en negativ utveckling hos en ung person som befinner sig i riskzon för kriminalitet. Vi vill satsa på fler fältassistenter inom socialtjänsten med god lokalkännedom som arbetar förebyggande dag och kväll, vardag som helg. Fältarna bygger viktiga relationer med ungdomar och deras föräldrar.

Vi vill också införa en första linjens socialtjänst som finns närmare barn och familjer och är enklare att komma i kontakt med. Familjerådgivning, familjerätt och uppsökande verksamhet är insatser som skulle kunna utökas genom en mer stadsdelsnära socialtjänst, där våra befintliga och nya familjecentraler skulle kunna spela en viktig roll. I grunden handlar det om att bygga ett starkare förtroende och tillit till socialtjänsten hos dem där misstron är stark. Arbetet behöver också stärkas för att fler ska vilja bli familjehem eller kontaktfamiljer för de barn och unga som behöver det.

Ytterst måste det finnas ett starkt föräldraansvar, men för föräldrar som av någon anledning inte förmår det, behöver tidigt stöd och avlastning finnas och vid allvarliga brister kan inte samhället stå vid sidan av utan att agera. Barnets bästa måste alltid vara den viktigaste principen och den socialdemokratiska regeringens lagändringar inom ramen för Lex Lilla hjärtat för att säkerställa större trygghet, säkerhet och stabilitet för placerade barn är väldigt viktigt för att stärka barnens rätt. Samhället behöver också återta den demokratiska kontrollen över den marknad som idag tjänar pengar på människor som flytt från krig och elände eller samhällets mest utsatta barn och unga. Vi vill därför inleda ökade kommunala och regionala samarbeten för att hitta ett gemensamt alternativ till dyra och dåliga hem för placering som inte bidrar till att förbättra situationen för utsatta barn- och unga.

Skolan och omsorgen för barn- och unga ska få bättre stöd att identifiera barn- och unga i riskzon. De som kränker andra och överträder regler måste få en tydlig reaktion från omgivningen och de sociala insatserna behöver öka genom samverkan mellan skola, vård- och omsorg, socialtjänst och polis. Nationellt vill vi att informationsutbyte mellan olika myndigheter ska underlättas och lagen om slutet ungdomsvård behöver ses över i syfte att förlänga vårdtiderna, öka säkerheten och förbättra eftervården. Socialtjänsten ska få ökade befogenheter till att ingripa tidigare och med insatser riktade till hela familjer. Medarbetarskydd behöver utsträckas även till socialtjänstarbetare och andra yrkesgrupper som arbetar med kriminella miljöer och brottsförebyggande arbete. Avhopparverksamhet och stödet till kriminellas anhöriga ska stärkas.

Vi vill:

- Införa en första linjens socialtjänst och starta en till familjecentral i Gävle.
- Satsa på fler fältassistenter inom socialtjänsten med särskilt fokus på uppsökande arbete mot socialt utsatta grupper.
- Stärka insatserna riktade mot ungdomar i riskzon för kriminalitet och insatser riktat till anhöriga.

- Stärka arbetsvillkor, löner och förbättra arbetsmiljö och trygghet för sacionomer.
- Införa sociala insatsteam tillsammans med polisen.
- Stärka insatserna för att fler ska vilja bli familjehem eller kontaktfamiljer.
- Ta fram gemensamma lokala och regionala lösningar för att få bort otyget med dyra och dåliga privata placeringar med låg kvalitet.

Trygghet i en kommun fri från våld

Gävleborg sticker ut som ett län där mäns våld mot kvinnor är högre än i andra delar av landet. Det är helt oacceptabelt och måste bekämpas med kraft från hela samhället. Alla ska kunna känna sig trygga i sitt hem, på jobbet och i den offentliga miljön. Den socialdemokratiska regeringen har också gjort det straffbart i sig att låta barn bevittna vålds- och sexualbrott. Alla barn har rätt att växa upp fria från våld och barnperspektivet behöver stärkas ytterligare.

Vi har de senaste åren stärkt arbete för att göra Gävle till en kommun fri från våld genom att samla kommunens kompetenser i en våldsenhet som ska ge starkare och mer individbaserat stöd till den som är utsatt av våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck. Vi vill även fortsätta satsningen på Shanazi hjältar som en förebyggande insats för att bryta hedersförtryck och det fördjupade partnerskapet med kvinnojouren Blåklockan och mansjouren Stickan. I det normförändrade arbetet i skolan vill vi fortsätta de viktiga insatserna genom Gävlemodellen för mindre mobbning och kränkningar liksom mentorer i våldsprevention.

För ökad trygghet i den offentliga miljön har vi påbörjat den största trygghetsatsningen i modern tid i Gävle med kommunala ordningsvakter, fler väktare, trygghetskameror och trygghetsplaner som tas fram tillsammans med invånarna i respektive stadsdel dit resurser knyts för att göra trygghetsskapande åtgärder som är efterfrågade. I flera stadsdelar har både en trygghetsplan och åtgärder som ökad belysning, mindre buskage och ansökan om fler trygghetskameror kommit på plats. Vi vill fortsätta det medborgarnära och lokala trygghetsarbetet i stads- och kommundelar kommande mandatperiod där vi utvecklar arbetet

ytterligare. Gävleborna ska känna att hela samhället kliver in för att trycka tillbaka den upplevda otryggheten som begränsar människors vardag.

Narkotika och missbruk slår sönder människors liv och utgör den främsta inkomstkällan som göder kriminella nätverk och gäng. Målet måste vara att ingen ska fastna i missbruk men den som har gjort det ska erbjudas samordnad vård och reella möjligheter att kunna ta sig ur sitt missbruk genom till exempel kopplingen till ett eget hem. Det drogförebyggande arbetet tillsammans med polisen riktat till skolorna ska stärkas och med det behöver också resurserna till drogfri skola öka. Vi ser att hela samhället behöver slå tillbaka mot narkotikan och vill därför ta initiativ till ett starkare arbete i Gävle för ett narkotikafritt nattliv.

Vi vill:

- Inleda ett gemensamt arbete med Gävles krogar med ett handslag för narkotikafritt uteliv.
- Ta fram och utveckla fler trygghetsplaner.
- Stärka det drogförebyggande arbetet inom kommunens skolor och minska förekomst av droger tillsammans med polisen.
- Fortsätta satsningarna för en kommun fri från våld och det stärkta arbetet mot mäns våld mot kvinnor.
- Stärka insatserna i samarbete med regionen för en förbättrad missbruksvård.
- Införa uppsökande verksamhet gentemot hemlösa för att få utsatta personer tillbaka in i samhällets skyddsnät.

Socialdemokraterna
Gävle